

»ODPRTE TRIBUNE« NI VEČ

Vprašanje medijev, o katerem se kar na tekočem traku vrstijo polemike, že dalj časa buri duhove v Sloveniji. Zadeva je zelo delikatna in je gotovo ne bodo rešili tako hitro, saj je levičarski lobi, ki dejansko nadzoruje dejavnost časopisov, radia in televizije, še vedno močan.

Tako stanje obstaja tudi v našem, zamejskem prostoru, saj bi bili neiskreni, ko bi trdili, da je »Primorski dnevnik«, ki je v bistvu glavni usmerjevalec slovenskega javnega mnenja v zamejstvu, popolnoma neodvisen časopis. Seveda, sedaj posveča naš dnevnik veliko več pozornosti t.i. »desnemu« krilu naše narodnostne skupnosti: članki o »Dragi« so bili npr. obširnejši in izčrpniji, stranka SSK ima na straneh »Primorskega« več prostora itd. Kljub temu pa je lahko zaslediti bolj ali manj opazne znake, ki nas opozarjajo, da le ni vse zlato, kar se sveti: vzemimo samo poročanje o razmerah v Sloveniji in razpravo o narodni spravi. Vendar je najbolj jasen pokazatelj odvisnosti PD-ka od politike SKGZ kratek obstoj rubrike »Odporna tribuna«, ki se je bila zelo tiho, pravzaprav kradoma, pojavila letos spomladi, prav tako potihoma pa je v poletnih mesecih prenehala obstajati. »Odporna tribuna« je bila pravzaprav »odprta« le za članke, ki so jih pisali razni predstavniki SKGZ in tukajšnjih slovenskih levičarskih krogov, kar je potrdilo tudi dejstvo, da se je rubrika pojavila v času, ko se je snovala in odvijala programska konferenca SKGZ, na kateri so se bili odločili za nekatere spremembe.

Jasno je torej, da je še veliko nerešenih vprašanj pri listu, ki se ima za »dnevnik vseh Slovencev v Italiji«. Omejili smo se samo na en aspekt,

stran 4 |||| ➔

KLUB

Urejata Tatjana Dolhar in Marija Mamolo

Delovanje Slovenskega kulturnega kluba

Po poletnem premoru je Slovenski kulturni klub 29. septembra spet začel s svojim živahnim delovanjem s srečanjem pod naslovom Zbogom poletje. Višješolci so se kljub tedanjemu že kar hladnemu vremenu morali zadnjič zživeti v poletno atmosfero in si nadeti pisana oblačila, da bi se poslovili od tega priljubljenega letnega časa. Srečanju se je odzvalo veliko število mladih.

6. oktobra je SKK organiziral večer z debato v zvezi s problemom naše šole. Sledil je film »L'attimo fuggente«. 13. oktobra je bil gost kluba tajnik Slovenskih krščanskih demokratov iz Kopra Ivo Bevk. Zaradi aktualne teme je srečanje vzbudilo veliko zanimanja.

Kot vsako leto je moral SKK obnoviti člane svojega odbora, ki se je precej razširil in so vanj vstopili tudi mlajši člani, ki so toliko bolj potrebni izkušenj. Občni zbor je bil 20. oktobra. Za predsednika je bil potrjen Tomaž Susič, za podpredsednika pa je bil izvoljen Peter Canciani. Tajnik SKK bo letos David Sestan, funkcijo blagajnika pa je spre-

jel Andrej Zaghet. Za revizorja so člani SKK izbrali Andreja Maverja, reporterki pa bosta Tatjana Dolhar in Marija Mamolo. Za fotografa sta bila izvoljena Danilo Pahor in Fabio Valenti, klubovski arhivar pa bo Matej Rolich. Novo funkcijo tehničnega pomočnika je prevzel Marko Breclj, Manica Maver pa bo referentka za stike.

Zadnji sobotni večer v mesecu oktobru nas je dolgoletni član SKK Matej Susič popeljal v deželo Baskov. Z izčrpnim in zanimivim podajanjem je Matej pritegnil v klub veliko število mladih višješolcev in akademikov, ki so prav radi zastavljali vprašanja o baskovski manjšini.

3. t.m. je SKK organiziral izlet v Benetke. Ogledali smo si razstavo slik od Van Goghovih impresionističnih do Kandinskijevih in nato Pollockovih. 10. novembra je bilo na sporedu martinovanje in sejem v pomoč žrtvam poplav v Sloveniji. Sledilo je vrtenje filma »Ritorno al futuro II.«.

Marija Mamolo

SLOVENSKI KULTURNI KLUB

OBVEŠČA

že zdaj vse starše in otroke, da bo tudi letos ob božičnem času, in sicer 22. decembra 1990, priredil

POPOLDNE WALT DISNEYEVIH FILMOV

Na sporedu bodo filmi: MARY POPPINS
LILLY IN POTEPUH
FANTASIA

Obenem bomo priredili tudi SEJEM novih in starih igračk, otroških knjig in stripov ter bogat SREČOLOV.

Ves izkupiček bo namenjen nakupu novih prostorov v istem posloplju.

SPORED: od 15.30 dalje v ulici Donizetti 3.

UP WITH PEOPLE - HIMNA MLADOSTI IN PRIJATELJSTVU

Oktoberja je nastopala v našem mestu, in sicer v gledališču Rossetti, skupina mladih, ki delujejo v okviru organizacije Up with people. O tej organizaciji smo vedele le to, da povezuje mlade celega sveta in da so nastopi, ki jih pripravljajo in s katerimi gostujejo po celnem svetu, res kvalitetni. Tako smo se odločile in si šle ogledat njihovo predstavo. Ta nas je tako navdušila, da smo takoj pomislile, da bi bilo nadvse zanimivo ne samo za nas, ampak tudi za cenjene bralce Rasti, če bi se nam posrečilo, da bi intervjuvale predstavnike te skupine. In glej čudo! Mladi umetniki so takoj pristali na razgovor, ki naj bi se odvijal naslednje popoldne v gledališču Rossetti, istočasno ko bodo imeli avdicije za nove potencialne člane.

In tako smo se tri nadebudna dekleta, Alenka, Breda in Manica, nekega lepega oktobrskega dne spremenile v navdušene, a precej nerodne časnikarke. Še sedaj se bojimo, da je kdo izmed ljudi, ki so tistega dne šli mimo gledališča Rossetti, telefoniral orožnikom, češ »Tri sumljive ženske skušajo vlomiti v gledališče.« Pritiskale smo na kljuko glavnih vrat, kukale skozi šipe stranskih, preveč nas je bilo sram (?!), da bi potrkale, to smo storile dovolj potih, da bi nas kdo ne slišal. Medtem je prišel mimo mlad fant, nas, naslonjen na stember, pol ure z zanimanjem opazoval, končno pa nam povedal, da ve, kje je vhod. Tako smo se oddahnile, da se sploh nismo razjezile, zakaj nam ni tega prej povedal. Fant je prišel na avdicijo. Naslednjih 10 minut smo skupaj tavali po temnih stopniščih, zapuščenih oblačilnicah, dokler nismo končno našli sobe za intervjuje. »Kar sem, kar sem in izpolnite ta formular!« Pol ure je preteklo, preden smo jim razložile, seveda v angleščini, da hočemo me intervjuvati njih, ne pa obratno. Ko nas je po tem razkazovanju znanja tujega jezika mlad Kitajec vprašal, če govorimo angleško, nismo vedele ali bi se smejale ali jokale in, korajža nam je kar precej uplahlila. Vseeno smo vztrajale z intervjujem. Naša prva žrtev je bila Švicarka Ursula.

Kaj pravzaprav je in kakšen je namen Up with people?

URSULA: Up with people je mednarodna kulturna organizacija. Sestavljena je iz 5 skupin, ki štejejo po sto ljudi, zasedba se spreminja vsako leto. Organizacija je bila ustanovljena leta 1965 in od tedaj je v njej sodelovalo več kot

11.000 študentov od 17. do 26. leta starosti iz 60 različnih držav, obiskali pa smo 50 držav in približno 3.200 mest. Naše predstave si letno ogleda nad dva milijona ljudi. Naš namen je širiti razumevanje med ljudmi. To pa skušamo doseči s predstavo, v kateri plešemo ljudske plesne in pojemo ljudske pesmi pa tudi pesmi, ki smo jih sami zložili in uglasbili. Vsaka pesem ima posebno sporočilo, ki ga skušamo posredovati občinstvu, čeprav vemo, da sveta, žal, ne bomo mogli spremeniti. Med gostovanji se tudi vključimo v mestno skupnost, obiščemo bolnice, dome za ostarele, zapore.

Pridružila sta se nam še David, kanadski Kitajec, in Rachel, iz francoskega dela Kanade.

Kje pa spite, po študentskih domovih?

DAVID: Ne, po družinah. Žal, se v vsakem mestu ustavimo le 3 ali 4 dni, tako da z gostitelji preživimo le malo časa. Povprečno prespimo pri 90 družinah na leto.

Vaše življenje se zdi kar živahno...

DAVID: In tudi zanimivo. Smo pa tudi zelo zaposleni. V enem letu imamo 100 predstav, stalno potujemo, kratek premor je le med božičem in novim letom. Večkrat sem kar izmučen.

Zakaj ste vstopili v skupino?

RACHEL: Vedno sem si želela potovati s plesno skupino in ko so Up with people prišli v moje mesto, sem šla takoj na razgovor.

DAVID: Tudi jaz sem videl predstavo v svojem mestu in me je očarala. Pred tem pa organizacije sploh nisem poznal.

URSULA: Rada potujem, rada spoznavam nove ljudi, rada živim v kontaktu z ljudmi. Gre pač za izkušnjo, ki ti bo pozneje nedvomno koristila.

Kako pa so starši sprejeli tvojo odločitev?

URSULA: Vsi v Italiji me kar naprej to sprašujejo, verjetno so tu družinske vezi močnejše. Pri nas in tudi v drugih državah gredo mladi večkrat od doma. Težav sploh nisem imela, starši so bili zelo veseli. Strinjajo se s poslanstvom Up with people in me tudi podpirajo, ko imam domotožje. Saj veste, po smehu pride včasih tudi jok.

Kako pa ste se imeli v Trstu?

DAVID: Res lepo. Družina, ki me je gostila, me je peljala tudi v Jugoslavijo.

URSULA: V nedeljo smo šli peš od Miramara do Trsta, sonce je sijalo, res je bilo krasno.

Katere države ste do sedaj obiskali!

URSULA: Potovali smo po ZDA in Kanadi, po Italiji, šli pa bomo še v Francijo, Belgijo, Poljsko, Finsko, Švedsko in morda tudi v Mehiko.

*Žal so naši sogovorniki morali na va-
je. Postavile smo se na strateško točko
in po majhnem nesporazumu (skoraj bi
bile intervjuvale gledališkega uslužben-
ca) ustavile še Američana Keitha in
Danko Tanio.*

Kakšni so pogoji, da te sprejmejo v skupino, moraš že poznati petje in ples?

TANIA: Ne, sploh ne. Važna je tvoja zrelost, zavzetost za dogajanje po svetu, tvoj pogled na svet. Vsekakor pa se ponavadi študenti, ki zaprosijo za vstop, za glasbo že zanimajo in je med njimi avtomatično kar precej dobrih pevcev ali plesalcev.

KEITH: Vsekakor pa se pred začetkom potovanja ustavimo v Tucsonu v Arizoni, kjer ima organizacija svoj sedež, in en mesec vadimo po 12 ur na dan.

TANIA: Bil je zelo naporno, a tudi lepo. Kar 4 skupine odpotujejo istočasno v različne države sveta. Tako nas je bilo tam 600. Pridobila sem si mnogo prijateljev, s katerimi pa potem sploh nisem potovala.

Kakšen je vaš tipičen dan?

TANIA: Lahko bi rekla, da imamo kar štiri vrste tipičnih dni. Dnevi, ko potujemo, so posebno v ZDA zelo dolgi, ker so razdalje med mesti velike. Na dan predstav se vadimo in smo cel dan skupaj. Najpomembnejši so C.I.DAY - Community involvement day, ko se vključimo v krajevno skupnost. V Trstu smo obiskali slepce in si ogledali prostore Piccola. Najlepši pa so seveda prosti dnevi, teh pa je žal tudi najmanj.

Pride med vami včasih tudi do kakih nesporazumov?

KEITH: Prihajamo iz čisto različnih kultur in logično je, da shajanje ni vedno lahko. Ameriški pogled na svet je popolnoma različen npr. od danskega.

TANIA: Skušamo se o tem pač pogovarjati, ali privatno ali na sestankih. Skušamo razumeti in spoštovati drug drugega.

KEITH: Doseči je treba kompromis. Vsekakor je geslo naše skupine flexibility — prožnost.

Ali ste mogoče v teh dneh kaj slišali o Slovencih?

KEITH: O čem?

Slovenski narod ni majhen

Vedno sem imela veliko prijateljev, ki živijo onstran italijanskih meja. Med njimi so Slovenci iz matične domovine, s Koroške, iz Kanade, že več let pa si dopisujem tudi z dekletom iz Argentine. Zato sem se tudi vedno čutila povezana z vsemi Slovenci, ne glede na to, kje živijo. Vedno sem bila prepričana, da smo vsi del istega naroda in da imamo kljub razlikam, ki nastajajo zaradi različnega okolja, v katerem živimo, tudi veliko skupnega.

To prepričanje se je v meni letos poleti še bolj utrdilo. Udeležila sem se namreč mladinskega srečanja na Koroškem, kjer so bili prisotni Slovenci od vsepovsod. To je bila zame res edinstvena priložnost posebno zato, ker je bilo med udeleženci tudi veliko število Slovencev iz Argentine. Z njimi bi se verjetno drugače težko srečala. Zdaj pa si močno želim, da bi kdaj lahko šla na

obisk med Slovence v Argentino. Vsi udeleženci tega srečanja smo se imeli res čudovito, tako da smo komaj čakali na Drago, kjer bi se ponovno srečali.

In kakšno doživetje je bilo zame, ko smo mladi udeleženci Drage pričakali pred vhodom Finžgarjevega doma Lojzeta Peterleta in ga pozdravili z Zdravljico! V tistem trenutku sem začutila, kaj pomeni biti ponosen pripadnik svojega naroda. Razumela sem, da navsezadnje nismo tako majhen narod. In čeprav je naša usoda ta, da živimo v različnih državah, smo na svojo pripadnost lahko vseeno ponosni. Narodi, s katerimi se Slovenci v različnih državah srečujemo dan za dnem, slovensko kulturo bogatijo s svojo kulturo. Tako lahko od take situacije marsikaj pridobimo, če znamo istočasno ohraniti svoj jezik, svojo kulturo in svojo identiteto.

Manica Maver

GLEDALIŠČE

HLAPCI - IVAN CANKAR

V okviru ciklusa Cankarjevih dramskih del je SSG letos predstavilo Hlapce, ki sodijo med klasike slovenskega gledališča, saj je njihovo sporočilo še danes aktualno in ga je mogoče tolmačiti na več načinov.

Dramo sem si ogledala v soboto, 27. oktobra, in čeprav bo moj sestavek objavljen precej kasneje, bi rada podala nekaj svojih misli v upanju, da spomin na uprizoritev ne bo do takrat že popolnoma zbledel.

Osrednja tema drame je hlapčevstvo slovenskega naroda, ki se pokori močnejšemu; narod, ki je kot pravi sam glavni junak Jerman, rojen in vzgojen za hlapca. Prizadevanja učitelja Jermana za novo družbo doživijo zlom ob volitvah, na katerih zmago slavijo klerikalci, ne pa liberalci, kot sta upala učiteljski zbor in župan. Tedaj vsi zapustijo Jermana, »pozabijo« na prejšnje ideale in se pokorijo župniku, močno avtoritarni osebi. Pri tem je jasno, da si je Jerman res prizadeval za prenovitev kulture in misli na Slovenskem, drugi pa so le hoteli zasmeševati župnika in cerkovnika Hvastjo.

Jerman ne »pozabi« svojih idealov (on govori »s srcem, ne z jezikom«) in s tem doseže večje spoštovanje pri župniku, kot pri bivših somislecih, ki ga nasprotno nersramno napadajo, da bi le ohranili delovno mesto in zabrisali vsako sled za svojimi revolucionarnimi idejami.

Cankar v drami ponazori navidezni zlom učitelja Jermana z junakovimi kriki proti skupnosti in z njegovo pretresljivo dilemo, ali bi z drugačnim ravnanjem rešil

ali vsaj podaljšal življenje materi. Zdravnikov in župnikov odgovor na to ga lahko le še obteži z mislijo, da je nehoti moralno ubil mater. Skratka, za Jermana ni usmiljenja.

Zanimivo je, da so na odru bile tudi tračnice, morda simbol nenehne Jermanove hoje, take hoje, ki nima konca. Stara Jerman in Francka brezupno gledata na slovensko hlapčevstvo in sarkastično ponavljata stavke, ki so kot idealni »slogani« vodili njuno mladost; s tem izničita tudi pomen besed, ki so v Cankarjevem originalu dale slutiti možnost boljšega jutri (»Za novo življenje«).

A Jermanov popolni zlom je za režiserja Kobala neizogiben: Jermana tare očitane vesti zaradi materine smrti, občuti strašno težo osamljenosti, si ne dela več utvar: skratka, zavrača ideale svoje mladosti, v imenu katerih si je uničil življenje — umori kovača Kalandra, ki je kot neki Jermanov alter-ego še upal in se boril; s tem zločinom Jerman umori svoje ideale in samega sebe.

Pa še beseda o zaključni sliki slepega župnika, ki vodi nekatere v neznano. Mnogi so pri razlagi te slike vztrajali pri političnem simbolu (in so morda imeli tudi prav); jaz pa ga raje tolmačim kot simbol neke kulturne in miselne zbežanosti: brez globoke prenove bodo (ali bomo) »padli v brezno« (kot se približno glasi pregovor). Ta prenova pa je možna le z nastopom novega, močnejšega Jermana. Pa čeprav si je režiser verjetno zamišljal, da ga ne bo, saj mrtva brinjevka le »obleži, obleži«...

Neva Zaghet

ČIKOLE ČAKOLE

— Član Slovenskega kulturnega kluba Matej Susič se je v imenu Mladinske sekcije Slovenske skupnosti udeležil študijskega potovanja, ki ga organizirata The European Biro for Lesser Used Languages in Commission for the European Communities. Cilj njegovega potovanja je bila dežela Baskov. Čeprav je Baske zaman iskal, saj jim Španci pravijo Vasiki, oni sami pa ne sprejmejo ne enega ne drugega imena, ampak pravijo, da so Euskadi, jih je Matej kar zlahka našel in se pustil poučiti o njihovi stvarnosti.

— Kako lepo! Najbolj priljubljeni glasovi iz našega otroštva, tisti, ki so nam preko radijskih valov pričarali junake iz nedeljskih pravljič, so spet med nami. Po dolgih letih se je Radijski oder končno spet predstavil svojim zvestim poslušalcem s svojo samostojno oddajo in sicer z varietejem Ulica Castaldi. Le tako naprej!

— Slovenski pisatelj Ivan Cankar doživlja novo mladost: v tem trenutku ne mislimo na to, kako ga skušajo pomladiti v tržaškem gledališču, ampak na to, da je doživel (neverjetno!) politični triumf med mladimi študenti. Na volitvah v zavodski svet na liceju France Prešeren v Trstu je namreč skoraj 50% dijakov zapisalo njegovo ime na glasovnico (ali morda profesorji slovenščine pretiravajo s poveličevanjem tega velikega Slovenca?!).

— Ko smo že pri pomlajevanju Cankarja... kako je šlo v gledališču? O.K. za Kobala, super O.K. za Končarja, samo... zakaj se mora pri našem gledališču vedno vse končati pri »noli me tangere«?! In to do take mere, da celo univerzitetni profesor ne zna več razločevati med gloso in gledališko kritiko in zahteva od svojega kolege, da bi v glosi imensko citiral vse zaslužne igralce, režiserjeve odlike itd. Če pomislimo na to, da se je avtor glose dotaknil samo nekaterih idejnih izhodišč, pa so nanj priletele z vseh strani zelo osebne in žaljive puščice, se sprašujemo, kaj bi se zgodilo, če bi si slučajno kdo upal napisati negativno gledališko oceno?!?...

VRNITEV

I. nagrada literarnega natečaja

Suho hrastovo listje je šumelo vse naokoli. Bori so požirali lahkotne vetrovne sunke, ki so prinašali hlad od kdovekod. Nad pokrajino pa je bedelo oranžno sonce.

Zaklenil sem avto in stopil naprej po kamniti stezi, ki se je vila med hrasti in nizkimi zidki iz drobcev skal. Po nekaj metrih se je pred mano pojavila skupina zapuščenih hiš.

Obstal sem, moj pogled pa se je razočarano spustil na tla.

Moja vas, moj rojstni kraj: zapuščen!

Vedel sem, kaj se je zgodilo. Tudi drugi so storili isto kot jaz. Poguba vseh nas, nekdanj revnih otročaje, je bilo hrepenenje po boljšem življenju. In tako, ko so nas naši starši zapustili, smo se odpravili v svet.

Pogled se mi je razblinil.

V tistem trenutku so mi planila na misel vsa dolga leta, ki sem jih preživel v tujini. Leta, ki so uresničila moje mladostne ambicije, vendar pa so me odpeljala daleč stran od moje vasi. Sedaj so se mi zdela nepomemben prah v vetru, ki je razpršil še moje zadnje vsele spomine na nedolžno otroštvo med temi prelepimi hribi.

Kar naenkrat sem spoznal, da sem skoraj starec, med svojo življenjsko potjo pa sem pozabil na svojo domovino, omamilo me je tuje bogastvo. Na cilju sem si zaželel, da bi se še enkrat vrnil na začetek, da bi obnovil spomin na napetost in strah pred svetom, ki sem ga hotel odkriti. Moje hrepenenje pa se mi je sedaj zdelo nesmiselno; šele tu, v praznem in mrzlem jesenskem večeru, sem spoznal svoj pravi smoter.

Usedel sem se pod najbližji hrast in pod sabo sem začutil mehka domača tla. V jezi in žalosti sem nasilno stisnil šop trave, dokler mi ni zmanjkalo moči v mišicah.

Ozrl sem se po zapuščenih dvoriščih, razpokanih strehah in sivih stenah. Pričakoval sem, da bom omedlel, da bodo ruševine zaplesale okrog mene v norem vrtincu bednega spoznanja... a to se ni zgodilo. Hiše so v tišini počivale pod gozdno odejo, brezbržno so ležale v drobnem kupu pod okoliškimi hribi.

Tukaj imaš sedaj svojo zemljo in svoj rod! sem si rekel: globoko spita v pozabljenosti. Zgubil si ju nekdanj davno, ko si se podal na dolgo pot v bleščeče daljave.

Nisem hotel več razmišljati o preteklosti in počasi sem vstal. Šel sem nazaj gor po stezi; nisem se več obrnil proti vasi. Vedel sem, da bi me še en pogled na hladno molčeče stavbe hudo potrl. Kamnita pot pa mi je neusmiljeno oteževala hojo. Kamnita pot iz moje vasi.

Aljoša Saksida

* * *

»Odprte tribune« ni več

◀ IIII stran 1

vendar je precej drugih odprtih problemov o zadržanju dnevnika do stvari, ki zadevajo našo narodnostno skupnost kot celoto, kot so npr. sinhotron in kraški park. A o tem drugič. Vsekakor bi bilo koristno organizirati posvet o medijski politiki pri nas. Prišlo bi namreč do zelo zanimivih razpletov.

Up with people - Himna...

◀ IIII stran 2

TANIA: Živim pri mešani družini in sploh so v večini krajev, ki sem jih v teh dneh obiskala, ljudje govorili slovenščino ali tržaško narečje. Na sedežu Piccola sem jih vprašala, če pišejo kaj člankov o Slovencih, pa so mi rekli, da bolj malo.

KEITH: Saj veste, v ZDA smo povsem navajeni na ogromno mešanico narodov, tako da se nam to ne zdi nič posebnega.

(Bo končno tudi Evropa postala tako odprta, da se bodo lahko tudi tu pre-

pletali večinski in manjšinski jeziki, ne da bi se kdo ob to obregnil, seveda ne na tak način, da bi se asimilirali in svojo narodnost ohranili le kot folkloro, kot se to dogaja v ZDA?)

Zadnje vprašanje je spet bilo, kakšna se jima zdita Trst in Italija. Zopet smo poslušale celo vrsto hvalnic (mogoče se sami ne zavedamo v kako očarljivem mestu živimo), a tudi eno kritiko, ki pa je zaradi cenzure pri Rasti ne smemo navesti, če pa bi koga le zanimala, mu jo bomo na štiri oči rade povedale.

Alenka, Breda in Manica

Ljubezen in sovraštvo: dve osnovni sili, ki že od vsega začetka urejata svet. **Človek:** od vsega začetka razdvojen med ti dve sili. **Današnji človek:** podoživlja ti dve sili še bolj globoko.

Sprehajam se po tistem kraškem klancu in mislim. Kolikokrat spoznamo ljudi, ki so sposobni brezmejno ljubiti in sovražiti sočloveka. Pa tudi eno in isto osebo. Koliko romanov, novel, zgodb je bilo že napisanih na to tematiko, koliko že upesnenih misli, koliko filmov že posnetih. Koliko filozofov je že od nastanka filozofije razmišljalo o teh dveh silah, o razdvojenosti človeka med njima. Pa vendar: kako majhen je človeški razum, ba bi utegnil to razumeti. Čeprav je današnji človek dosegel visoko stopnjo tehnologije, spoznal veliko posebnosti tega sveta in vesolja, izumil mnogo potrebnih (in nepotrebnih) izumov, se v tem pogledu ni povzpел višje od Katulovega spoznanja. Še vedno ne ve, zakaj je razdeljen med ljubezen in sovraštvo, ne ve, zakaj sovraži in ljubi obenem: pa verjetno tega ne bo nikoli izvedel.

To lahko današnji človek le doživlja in to bojevanje dveh sil ga samo še bolj muči v današnjem svetu. Zato pa tudi vedno bolj poredko najdeš človeka, ki se čustveno umiri, ki dobi osebo, katero bi lahko samo ljubil, ne sovražil, zato se ljudje tolikokrat ločujejo, kregajo... Kaj to pomemi, lahko razumejo sinovi in hčere, otroci, mladeniči... Samo kdor je preizkusil to situacijo, naraščajoče trenje in naraščajočo napetost v družini, pa tudi hujše stvari kot so psovke, pretepanje, lahko razume to grozo, ki se potem zasidra v človeku. Pa ne samo grozo, tudi nadaljnje nezaupanje ljubezni in nezmoglost izkazovati prava čustva, ljubezen... Kako naj ne bo torej sodoben človek, še posebno mlad, razdvojen med ti dve biti, med razgaljenjem svoje notranjosti in med skrivanjem v sebi bodisi ljubezni bodisi jeze, ki potem izbruhne z le še večjo silo... Se bo to nadaljevalo? Brez dvoma. To je narava človeka. Se bo to še stopnjevalo? Tega pa ne vemo.

Ljubezen in sovraštvo: smisel in obenem tolikokrat poguba Človeškega življenja. **Človek:** lutka v rokah teh dveh sil. **Današnji človek:** vedno bolj razdvojen.

Maila Ozbič

RAST, mladinska priloga Mladike. Pripravlja uredniški odbor mladih. Pri tej številki so sodelovali: Breda Susič, Manica Maver, Alenka Štoka, Tatjana Dolhar, Marija Mamolo, Neva Zaghet, Aljoša Saksida, Maila Ozbič in Ivan Žerjal. Tisk Graphart, Trst, november 1990.